

Doświadczenia w zakresie wdrażania Smart Grid

Warszawa, 8 marca 2012

Agenda

- **Projekt Smart Grid w Energa Operator**
- Proces wdrożenia Systemu AMI w Energa Operator
- Dotychczasowe doświadczenia

Z perspektywy OSD rozwój sieci inteligentnych wymaga zaangażowania w 5 obszarach

Kluczowe obszary rozwoju sieci inteligentnych w Energa-Operator

1

Aktywny Odbiorca

Stworzenie warunków dla aktywizacji odbiorców w zakresie użytkowania i wytwarzania energii

2

Jakość dostaw

Poprawa niezawodności zasilania odbiorców i jakości dostarczanej energii

3

Inteligentne sterowanie siecią

Zaawansowane zarządzanie i sterowanie siecią w warunkach dynamicznego rozwoju generacji rozproszonej

4

Inteligentny OSD

Optymalne wykorzystanie i rozwój zasobów majątkowych oraz organizacyjnych OSD

5

Technologia informatyczno-telekomunikacyjna

Rozwój technologii informatyczno-telekomunikacyjnych

Kluczowe obszary rozwoju sieci inteligentnych w Energa-Operator

1

Aktywny Odbiorca

1. Inteligentne systemy pomiarowe
2. Dostosowanie infrastruktury procedur dla generacji rozproszonej
3. Infrastruktura zarządzania popytem
4. Infrastruktura dla samochodów elektrycznych

2

Jakość dostaw

1. Powszechna automatyzacja sieci na poziomie SN
2. Inteligentne rozwiązania dla stacji 110 kV/SN
3. Zwiększenie obserwowalności sieci
4. Modernizacja sieci dystrybucyjnej

3

Inteligentne sterowanie

1. Rozwój systemów SCADA
2. Automatyczne zarządzanie obciążeniem
3. Inteligentne zarządzanie generacją rozproszoną
4. Innowacyjne wspomaganie planowania i zarządzania

4

Inteligentny OSD

1. Rozwój sieci dystrybucyjnej
2. Rozwój systemów zarządzania majątkiem sieciowym (GIS)
3. Rozwój narzędzi zarządzania służbami eksploatacji sieci

5

Technologia informatyczno-telekomunikacyjna

1. Sieć teleinformatyczna
2. Zorientowana na usługi architektura informacyjna
3. Standaryzacja rozwiązań informatyczno-telekomunikacyjnych
4. Bezpieczeństwo informatyczne

Elementy składowe sieci inteligentnej

Linie i stacje energetyczne

- Linie przesyłowe
- Stacje rozdzielcze
- Stacje sieci SN
- Linie zasilające odbiorców

Infrastruktura telekomunikacyjna i platformy wymiany danych

- Sieci teletransmisyjne
- Bazy danych
- Aplikacje przetwarzania danych

Układy pomiarowe i urządzenia automatyki

- Inteligentne liczniki
- Układy pomiaru parametrów sieci
- Urządzenia automatyki sieciowej

Systemy zarządzania siecią i wspomaganie procesów

- Systemy SCADA
- Systemy wspomagające minimalizację przerw
- Systemy zarządzania majątkiem

Główne korzyści dla wybranych interesariuszy z wdrożenia Smart Grid

Odbiorcy energii elektrycznej

- Optymalizacja zużycia energii i obniżenie jej kosztów
- Rozliczanie za zużycie w oparciu o dane rzeczywiste (a nie prognozy)
- Poprawa ciągłości zasilania i skrócenie czasu naprawy uszkodzeń
- Poprawa jakości dostarczanej energii
- Sprawne udostępnianie informacji odbiorcom o awariach

Sprzedawcy energii i inni uczestnicy rynku

- Poprawa oferty produktowej
- Możliwość zaoferowania programów zarządzania odpowiedzią popytu
- Poprawa jakości obsługi klientów

Generacja rozproszona

- Zwiększenie możliwości przyłączeniowych źródeł rozproszonych
- Zwiększenie możliwości generacji ze źródeł rozproszonych

Sieć inteligentna przyniesie także korzyści dla Operatorów Systemów Dystrybucyjnych

Oczekiwane korzyści dla OSD z wdrożenia sieci inteligentnej

Obszar wdrożenia	Zmniejszenie strat sieciowych	Optymalizacja nakładów inwestycyjnych	Poprawa efektywności operacyjnej
Aktywny odbiorca	+	+	+
Jakość dostaw	+		+
Inteligentne sterowanie siecią	+	+	+
Inteligentny OSD	+	+	+
Technologia informatyczno-telekomunikacyjna		+	+

Agenda

- Projekt Smart Grid w Energa Operator
- **Proces wdrożenia Systemu AMI w Energa Operator**
- Dotychczasowe doświadczenia

Zakres projektu wdrożenia AMI

Obszar wdrożenia AMI

Podstawowe informacje na temat projektu

- Projekt AMI obejmie następujące grupy obecnych klientów:
  - klientów komunalnych (taryfy G) – **ok. 2,5 mln**
  - klientów biznesowych (taryfy C1) – **ok. 290 tys.**
- Projekt obejmuje trzy warstwy:
  - Warstwę aplikacji odpowiedzialną za akwizycję i udostępnianie danych
  - Warstwę telekomunikacyjną
  - Warstwę liczników

Wdrożenie systemu AMI w Energa-Operator jest największym tego typu, obecnie realizowanym projektem w Polsce

Planujemy zakończyć wdrożenia systemu AMI w 2018 roku

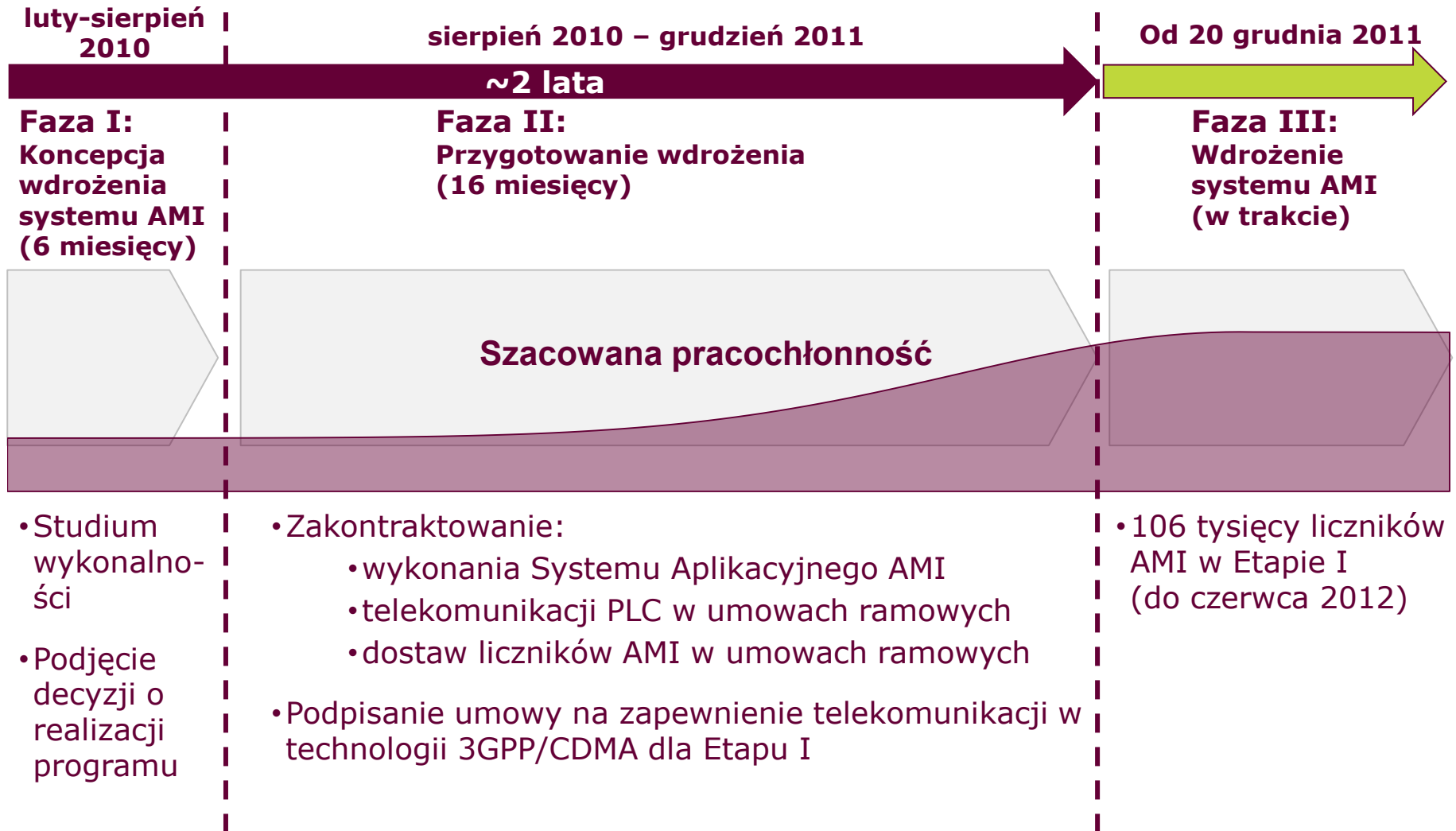
Planowane etapy wdrożenia AMI

Etap	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Liczba liczników
Etap I		■							106 tys.
Etap II		■	■						520 tys.
Etap III			■	■					500 tys.
Etap IV				■	■				500 tys.
Etap V					■	■			500 tys.
Etap VI						■	■		500 tys.
Etap VII							■	■	500 tys.

W trakcie realizacji

W trakcie przygotowania

Od rozpoczęcia prac koncepcyjnych do instalacji pierwszego licznika AMI minęły niespełna 2 lata

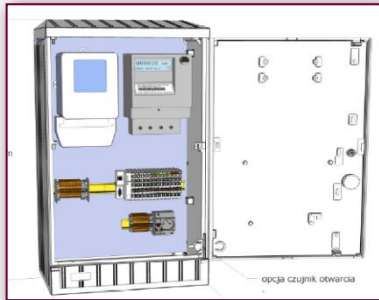

Rozpoczęcie instalacji liczników wymagało wielu dodatkowych przygotowań

Przykładowe obszary wymagające szczegółowych przygotowań

Sposób modernizacji stacji SN/nN

Warunki wykonywania usług instalacyjnych

Umowa instalacyjna obejmuje swoim zakresem instalację urządzeń pomiarowych oraz modernizację stacji SN/nN i GPZ

Zakres umowy instalacyjnej

Grupy usług	Instalacja urządzeń pomiarowych	Modernizacja stacji SN/nN	Modernizacja GPZ
Usługi	Przebieg robót instalacyjnych	Przebieg robót modernizacyjnych	Przebieg robót modernizacyjnych
	Przebieg robót modernizacyjnych	Przebieg robót modernizacyjnych	Przebieg robót modernizacyjnych
	Przebieg robót modernizacyjnych	Przebieg robót modernizacyjnych	Przebieg robót modernizacyjnych

Raportowanie postępów dostaw i instalacji

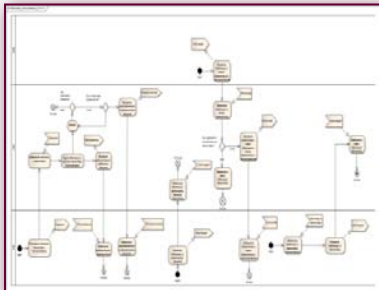
Komunikacja do odbiorców

Przygotowano dedykowane materiały informacyjne dla klientów

UWAGA: WYMIANA LICZNIKA ENERGI ELEKTRYCZNEJ

Operacja informacyjna i prowadzona przez ENERGA-OPERATORA zgodnie z planem pracy. W dniu 15.12.2012 r. w godzinach 15:00 - 19:00 w celu umożliwienia terminowego montażu nowego pracownika. Wynikiem licznika grid będzie trwało około 20 minut.

Szczegółowa analiza funkcjonalności aplikacji

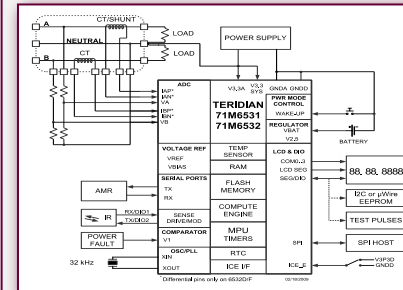
Uzgodnienia dotyczące integracji aplikacji

Status integracji Aplikacji AMI z systemami zewnętrznymi

Status prac nad interfejsami (1/2)

	SELN	SELN	AMR	AURIS	IEU	SO-NET 1	SO-NET 2	SO-WAB
Przebieg robót instalacyjnych	17.12.2012	17.12.2012	17.12.2012	17.12.2012	17.12.2012	17.12.2012	17.12.2012	17.12.2012
Przebieg robót modernizacyjnych								

Szczegółowa analiza dostarczonych urządzeń

Przeprowadzenie paszportyzacji sieci

Aplikacja

- Zakończono prace analityczne
- Prace programistyczne i testerskie w bardzo zaawansowanym stadium
- **Uruchomiono funkcjonalność odczytu i obsługi liczników** zakontraktowanych na potrzeby Etapu I

Metrologia

- Rozpoczęto dostawy urządzeń na potrzeby obszarów instalacyjnych, obejmujących Drawsko Pomorskie, Kalisz i Władysławowo
- Przeszkolono służby techniczne w zakresie montażu infrastruktury AMI
- **Dotychczas zainstalowano ponad 35 000 liczników w trzech obszarach instalacyjnych**

Telekomunikacja

- Podpisano umowę na zapewnienie łączności w technice 3GPP / CDMA, na potrzeby obszaru instalacyjnego obejmującego Drawsko Pomorskie
- **Rozpoczęto dostawy urządzeń w technice PLC**, na potrzeby obszarów instalacyjnych obejmujących Kalisz i Władysławowo

Komunikacja

- Przygotowano stronę internetową informującą o wdrożeniu AMI w Energa Operator
- **Przeprowadzono szkolenia z komunikacji dla monterów**
- Przygotowano materiały informacyjne (ulotki, kalendarze, itp.)
- Uruchomiono dedykowaną infolinię do wsparcia wdrożenia AMI

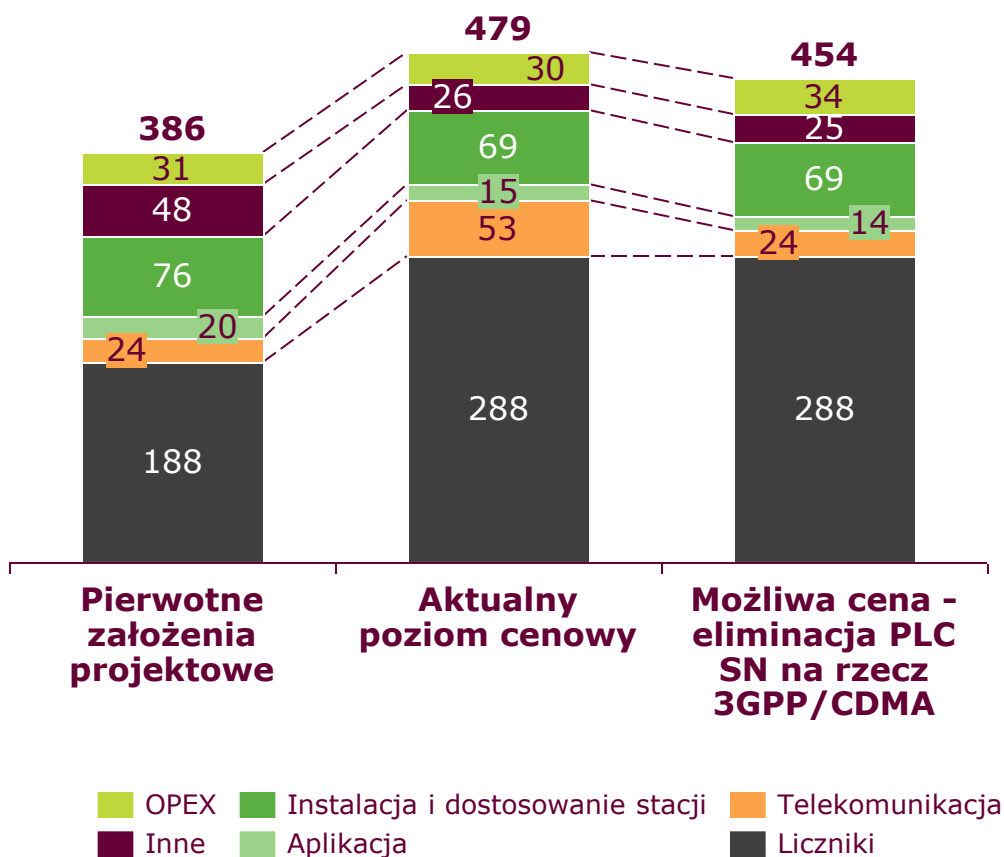

Agenda

- Projekt Smart Grid w Energa Operator
- Proces wdrożenia Systemu AMI w Energa Operator
- **Dotychczasowe doświadczenia**

Dotychczasowe warunki cenowe dla infrastruktury AMI są wyższe, niż pierwotnie zakładano

Cena / punkt (zł netto)

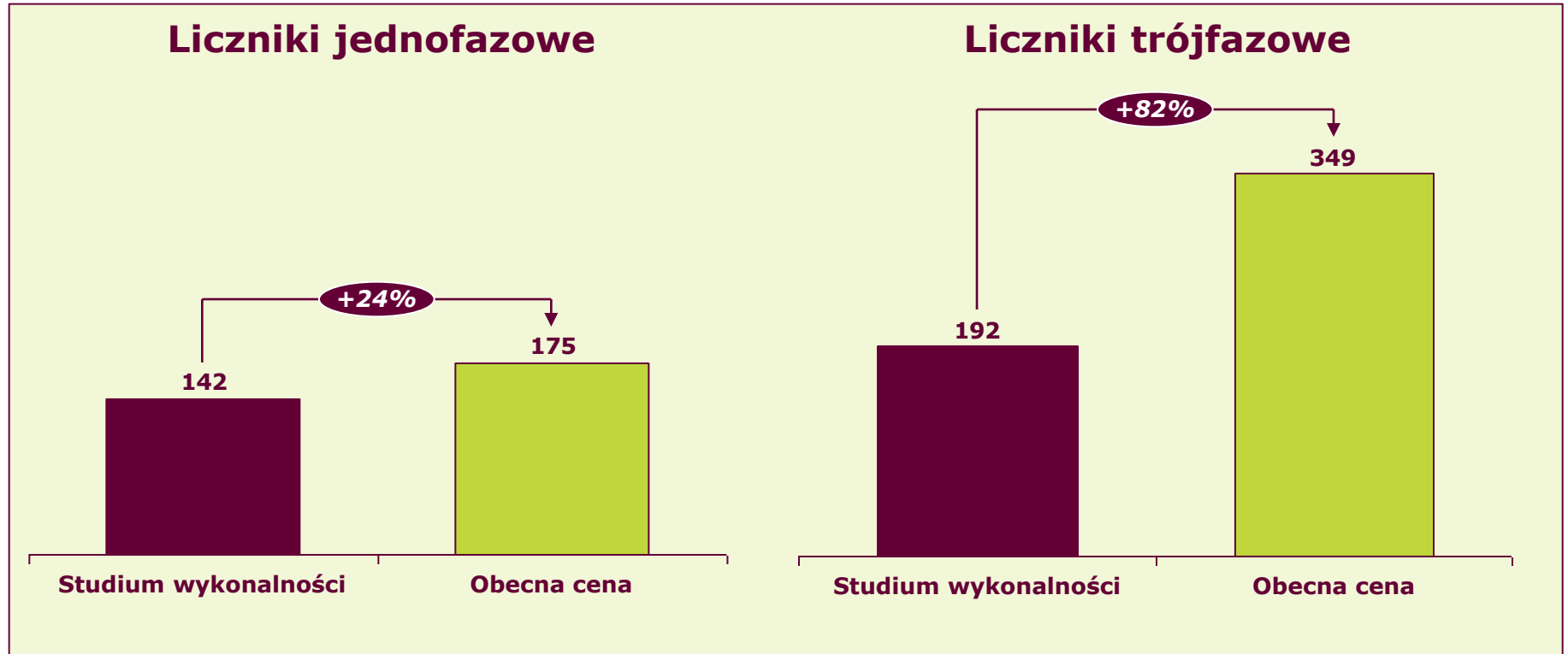

Wnioski

- Dotychczasowy poziom cenowy uzyskiwany w postępowaniach publicznych jest wyższy, niż pierwotnie oczekiwano, głównie ze względu na wyższe o prawie 100 zł / punkt ceny urządzeń metrologicznych (liczniki, koncentratory danych)
- W ocenie zespołu projektowego realizującego program AMI w ENERGA OPERATOR poziom marży na rynku liczników AMI jest znacznie wyższy, niż w przypadku liczników tradycyjnych
- Powyższe spostrzeżenie jest potwierdzone zarówno przez publiczne wypowiedzi dostawców, jak i analizę technicznego kosztu wytworzenia licznika przeprowadzoną przez ENERGA OPERATOR

Ceny uzyskane w przetargach były wyższe od zakładanych pierwotnie

Ceny netto liczników jedno- i trójfazowych AMI (zł)

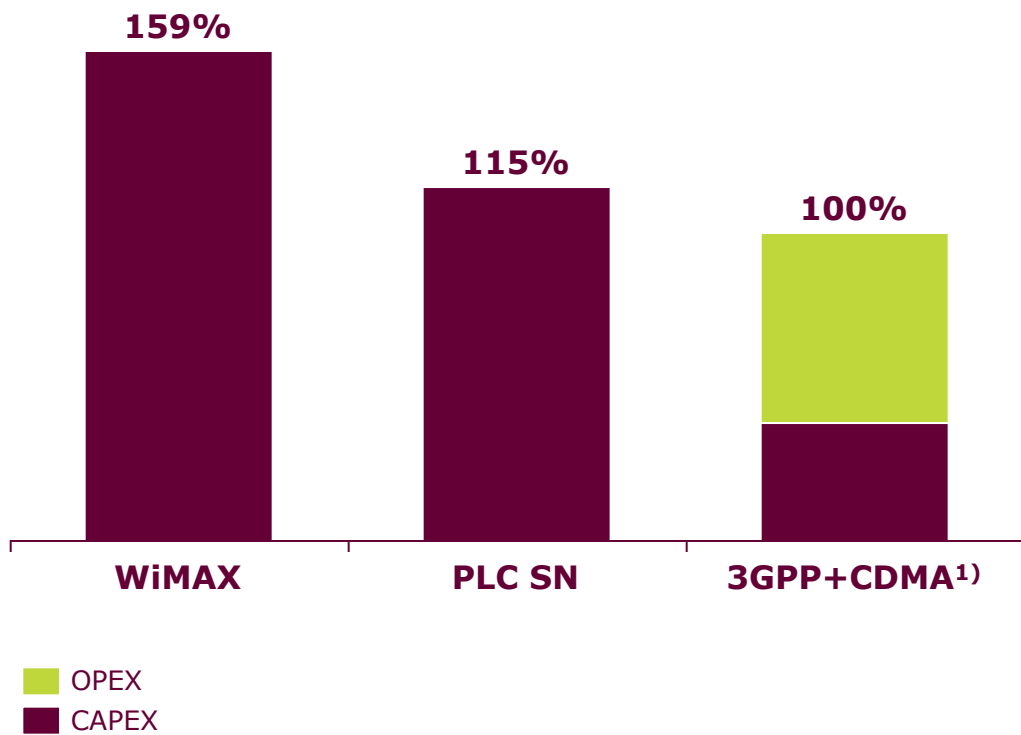

Obecnie Energa-Operator dąży do zmniejszenia cen zakupu liczników AMI

Zweryfikowaliśmy poziom cenowy trzech technologii komunikacji w strefie pomiędzy licznikiem, a koncentratorom danych

Stosunek cen otrzymanych ofert dotyczących ceny pojedynczego łącza

Wnioski

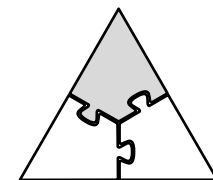
- Cena za łącze technologii WiMAX jest zdecydowanie wyższa, niż cena za łącze dla technologii PLC SN i 3GPP/CDMA
- Obecny poziom cenowy technologii PLC SN i 3GPP/CDMA jest porównywalny, jednak zespół projektowy spodziewa się lepszych cen przy zwiększeniu wolumenu kart SIM działających w ramach systemu
- Technologia PLC SN zapewnia niższy poziom wydatków operacyjnych oraz potencjalną możliwość dotarcia do większej ilości stacji SN/nN, niż technologia 3GPP/CDMA

1. Uwzględnia opłaty za utrzymanie łącza przez okres 8 lat na poziomie cenowym uzyskanych w obecnym postępowaniu pilotażowym

Wdrożenie systemu AMI w Energa-Operator pozwała na wyciągnięcie pierwszych wniosków dla innych OSD

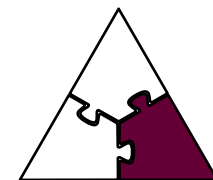
Wybrane aspekty wdrożenia AMI

Ważne aspekty w ramach obszaru: Technologia

Ważne aspekty w ramach obszaru: Zakupy

4

Kontraktowanie dostaw

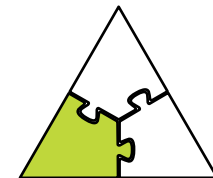
- Rozdzielenie zakupów dla poszczególnych warstw systemu
- Zastosowanie umów ramowych
- Skomplikowane mechanizmy zapewnienia jakości dostaw
- Skrócenie harmonogramu dostaw może mieć istotny wpływ na cenę

5

Warunki umowne

- Możliwość rozwoju aplikacji przez różne podmioty
- Zapewnienie możliwości audytu bezpieczeństwa
- Dostosowanie SLA do potrzeb biznesowych
- Zapewnienie możliwości kontroli jakości przez zewnętrzny podmiot
- Czytelna struktura opisu produktów prac

Ważne aspekty w ramach obszaru: Proces wdrożenia AMI

6

Proces wymiany liczników

7

Harmonogram wdrożenia AMI

Etap	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Etap I								
Etap II								
Etap III								
Etap IV								
Etap V								
Etap VI								
Etap VII								

8

Komunikacja wdrożenia AMI

- Synchronizacja modernizacji stacji i instalacji
- Instalacja liczników na zinwentaryzowanych obszarach sieci
- Certyfikacja monterów przez dostawcę
- Wprowadzenie mechanizmów kontroli postępów i wydajności prac monterów
- Uzależnienie decyzji wdrożeniowych od wyników punktów kontrolnych
- W miarę instalacji liczników dążenie do zamykania obszarów bilansowania
- Uwzględnienie w harmonogramie krzywej uczenia
- Akcja informacyjnej dla odbiorców
- Wiele kanałów komunikacji (infolinia dla odbiorców, strona www, ulotki, plakaty)
- Szkolenia dla monterów z zakresu komunikacji z odbiorcami

Dziękuję za uwagę

Rafał Czyżewski
rafal.czyzewski@energa.pl

